

V Bruseli 24. júna 2026
(OR. en)

10465/26

Medziinštitucionálny spis:
2025/0544(CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

POZNÁMKA K BODU A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Predmet:	Balík Horizont Európa: rámcový program pre výskum a inovácie na obdobie 2028 – 2034 Osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa – čiastočné všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame revidované znenie, ktoré vypracovalo predsedníctvo.

Všetky referenčné sumy sa uvedú po ukončení rokovaní o viacročnom finančnom rámci.

Ustanovenia v zátvorkách sú z čiastočného všeobecného smerovania vylúčené.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie na obdobie 2028 – 2034, stanovujú pravidlá účasti a šírenia v rámci uvedeného programu a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2021/764

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 182 ods. 4,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov³,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

¹ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

² Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

³ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

keďže:

- (1) V súlade s článkom 182 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa má program Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie na obdobie 2028 – 2034 (program Horizont Európa) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] vykonávať osobitnými programami, ktorými sa vymedzujú podrobné pravidlá jeho vykonávania, určuje jeho trvanie a zabezpečujú prostriedky, ktoré sa považujú za potrebné.
- (2) V nariadení XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] sa stanovujú všeobecné i špecifické ciele programu Horizont Európa, štruktúra a hlavné smery činností, ktoré sa majú vykonávať, zatiaľ čo v tomto osobitnom programe na vykonávanie programu Horizont Európa (osobitný program) by sa mali vymedziť operačné ciele a činnosti, ktoré sú špecifické pre jednotlivé časti programu Horizont Európa. Ustanovenia o vykonávaní uvedené v nariadení XXX sa v plnej miere uplatňujú na osobitný program.
- (2a) Na dosiahnutie čo najväčšieho vplyvu na ciele osobitného programu, ako aj na priority, ktoré sa majú vymedziť mechanizmami riadenia, by sa mal zabezpečiť koordinovaný prístup medzi rôznymi nástrojmi a akciami používanými na vykonávanie osobitného programu.
- (3) V súvislosti s vedeckým a technologickým obsahom osobitného programu, ktorý sa týka nejadrových priamych akcií Spoločného výskumného centra (JRC), sa uskutočnili konzultácie so správnou radou JRC zriadenou rozhodnutím Komisie 96/282/Euratom⁴.
- (4) Týmto rozhodnutím Rady sa stanovuje orientačné finančné krytie osobitného programu.

⁴ Rozhodnutie Komisie 96/282/Euratom z 10. apríla 1996 o reorganizácii Spoločného výskumného centra (Ú. v. ES L 107, 30.4.1996, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania osobitného programu prostredníctvom pracovných programov by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁵.
- (5a) Pracovné programy by sa mali zameriavať na zjednodušenie, flexibilitu a prístupnosť pre žiadateľov. V rámci strategicky vymedzených tematických prioritných oblastí by sa mal zabezpečiť vyvážený prístup medzi akciami zdola nahor a vopred definovanými témami. V pracovných programoch by sa mal znížiť počet tém, skrátiť ich opis a obmedziť témy jednotlivých projektov, čím by sa podporil otvorenejší a konkurencieschopnejší proces a žiadateľom by sa poskytla väčšia sloboda pri vymedzovaní rôznych spôsobov dosiahnutia príslušných cieľov v oblasti výskumu a inovácií.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13 – 18).

- (5b) Na to, aby sa zabezpečila súdržná a strategická orientácia programu a aby členské štáty mohli poskytovať strategické vstupy v ranom štádiu pred vypracovaním pracovných programov by sa proces stanovovania strategických priorít mal začať príslušnými analýzami vrátane analýz monitorovacieho strediska pre vznikajúce technológie, prognostickými správami, ako aj vstupmi zainteresovaných strán založenými na dôkazoch, po ktorých by malo nasledovať poradenstvo Výboru pre európsky výskumný priestor a inováciu (ERAC). Toto poradenstvo by malo byť podkladom pre vypracovanie viacročného strategického dokumentu programu Horizont Európa zo strany Komisie, ktorý sa vzťahuje na štyri piliere programu. Časť viacročného strategického dokumentu programu Horizont Európa týkajúca sa zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II, by mala byť rovnaká ako časť viacročného strategického dokumentu ECF týkajúca sa zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II. Strategické zloženie programového výboru programu Horizont Európa by malo pred vypracovaním pracovných programov poskytovať Komisii odporúčania týkajúce sa celkového strategického smerovania a priorít programu Horizont Európa. Strategické zloženie v rámci svojej poradnej úlohy by malo slúžiť aj ako fórum na uľahčenie spolupráce a výmeny informácií medzi členskými štátmi o otázkach súvisiacich s týmto nariadením. Malo by tiež prispieť k zabezpečeniu súdržnosti a synergie s ďalšími programami a nástrojmi Únie s cieľom maximalizovať vplyv a zabrániť prekryvaniu počas celého inovačného procesu. Predovšetkým by sa mala zabezpečiť vhodná koordinácia vrátane spoločných zasadnutí so všeobecným výborom zriadeným podľa nariadenia (EÚ) XXX [ECF], ktorý koná ako poradný orgán s cieľom riešiť otázky spoločného významu týkajúce sa výskumu, inovácií a konkurencieschopnosti, najmä strategické smerovania a priority zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II programu Horizont Európa.

- (5c) Komisia by mala programový výbor pravidelne informovať o celkovom pokroku vo vykonávaní osobitného programu a mala by mu včas poskytovať informácie o všetkých akciách a zložkách. Malo by to zahŕňať: informácie o jednotlivých projektoch, ktoré umožňujú monitorovanie celého životného cyklu každého návrhu so zameraním najmä na: predložené návrhy; výsledky hodnotenia jednotlivých návrhov; dohody o grante; ukončené a zrealizované projekty. Informácie o výsledkoch jednotlivých výziev a realizácii projektov so zameraním najmä na: výsledky jednotlivých výziev na predkladanie návrhov; bodové hodnotenie návrhov a odchýlky od tohto bodového hodnotenia v ich poradovníku; žiadosti o úpravy návrhov; výsledky rokovaní o dohodách o grante; realizáciu projektov vrátane údajov o platbách a výsledkoch projektov; návrhy schválené nezávislým odborným posudkom, ale zamietnuté Komisiou. Informácie o vykonávaní programu vrátane relevantných informácií na úrovni programu Horizont Európa, osobitného programu, každého osobitného cieľa a súvisiacich tém, ako aj o synergiách s ďalšími príslušnými programami Únie. Informácie o vykonávaní rozpočtových zložiek a podzložiek programu Horizont Európa.
- (6) Na prijatie pracovných programov by sa vzhľadom na významné finančné dôsledky osobitného programu mal použiť postup preskúmania stanovený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011, s výnimkou ERC, pre ktorú sa použije konzultačný postup.
- (7) Osobitným programom sa nahrádza osobitný program Horizont Európa zriadený rozhodnutím Rady (EÚ) 2021/764⁶. Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/764 by sa preto malo zrušiť.

⁶ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/764 z 10. mája 2021, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie a zrušuje rozhodnutie 2013/743/EÚ (Ú. v. EÚ L 167I, 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) Osobitný program by sa mal vykonávať v súlade so zásadou právneho štátu a s právami a zásadami stanovenými v Charte základných práv Európskej únie a mal by byť v súlade s medzinárodnými záväzkami Únie a jej členských štátov vyplývajúcimi z medzinárodných nástrojov, ktorých sú zmluvnými stranami, vrátane Charty základných práv Európskej únie a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkových protokolov, ako aj nástrojov, ako je napríklad Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto rozhodnutím sa zriaďuje osobitný program, ktorým sa vykonáva program Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie počas obdobia viacročného finančného rámca (VFR) v rokoch 2028 – 2034 (osobitný program), ako sa stanovuje v článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa].
2. [Týmto rozhodnutím sa stanovuje rozpočet osobitného programu na obdobie 2028 – 2034, pravidlá vykonávania osobitného programu a činnosti, ktoré sa majú v rámci osobitného programu vykonávať.]
3. Vymedzenie pojmov, ciele, štruktúra a rozpočet programu Horizont Európa – rámcového programu pre výskum a inovácie stanovené v nariadení XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] sa vzťahujú aj na osobitný program.

Článok 2

Operačné ciele

1. Osobitný program prispieva k všeobecným a špecifickým cieľom stanoveným v článku 3 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa].
2. Osobitný program má tieto operačné ciele:
 - a) podporovať výstupy excelentného vedeckého výskumu a popredných svetových výskumných inštitúcií;
 - b) podporovať mobilitu, odbornú prípravu a kariérny rast výskumných pracovníkov;
 - c) prilákať do Európy a udržať v nej excelentných výskumných pracovníkov;
 - d) podporovať a posilňovať spoluprácu a multidisciplinárnosť, a to aj so spoločenskými a humanitnými vedami, s cieľom vytvárať nové vedomosti;
 - e) zlepšovať zhodnocovanie vedomostí a podporovať využívanie výsledkov výskumu a inovácií, a to aj prostredníctvom normalizačných činností;
 - f) vytvárať prepojenia a rozvíjať výskumné a technologické infraštruktúry v celom európskom výskumnom priestore s cieľom poskytovať cezhraničný prístup a optimalizovať ich využívanie;
 - g) podporovať vytváranie a rozširovanie špičkových technologických a inovačných startupov;
 - h) podnecovať zavádzanie technológií a demonštráciu prelomových inovácií;
 - i) zvyšovať účasť výskumných organizácií z krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a z krajín v procese transformácie uvedených v článku 19 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa];
 - j) podporovať otvorenú vedu a zabezpečovať, aby bola pre verejnosť viditeľná, a podporovať otvorený prístup k výsledkom tam, kde je to možné.

[Článok 3

Rozpočet

1. V súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] sa orientačné finančné krytie na vykonávanie osobitného programu na obdobie 2028 – 2034 stanovuje na 175 002 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Suma uvedená v odseku 1 tohto článku sa rozdelí medzi časti stanovené v článku 6 ods. 2 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa].]

Článok 4

Pracovné programy

1. Osobitný program sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v odseku 2 tohto článku v súlade s článkom 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Komisia pravidelne a od skorého štádia informuje výbor uvedený v článku 18 o celkovom pokroku pri vykonávaní nepriamych akcií osobitného programu, a to aj s cieľom umožniť tomuto výboru včas a vhodným spôsobom prispievať k príprave pracovných programov.

Bez toho, aby bol dotknutý prvý pododsek, sa v pracovných programoch stanovujú:
 - a) akcie, druh financovania a súvisiaci rozpočet;
 - b) kritériá oprávnenosti a kritériá na vyhodnotenie ponúk stanovené v nariadení [Horizont Európa];
 - c) jednotná miera financovania na akciu;
 - e) akcie, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť výskumu, vlastníctvo výsledkov, ich zhodnocovanie a šírenie, prenos a udeľovanie s nimi súvisiacich licencií, ako aj prístupové práva k výsledkom;
 - ea) postup preskúmavania hodnotenia.

- 1a. Pracovné programy uvedené v odseku 2 zahŕňajú kolaboratívne výskumné a inovačné činnosti uvedené v článku 11 ods. 1 písm. b) tohto rozhodnutia.
2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme samostatné pracovné programy na vykonávanie akcií v rámci týchto zložiek, ktoré sú uvedené v článku 1 ods. 3. Zloženia uvedené v článku 18 ods. 2 sú zodpovedné za svoju príslušnú časť pracovných programov:
 - a) Európska rada pre výskum (ERC), ktorej pracovný program vypracuje vedecká rada ERC podľa článku 7 ods. 9 písm. a) bodu ii) v súlade s článkom 18 ods. 3. Komisia sa od pracovného programu vypracovaného vedeckou radou ERC odchýli len v súlade s článkom 7 ods. 4 druhým pododsekom; v takomto prípade Komisia prijíma pracovný program prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s článkom 18 ods. 4; Komisia to náležite odôvodní;
 - b) Európska rada pre inovácie (EIC), ktorej pracovný program bude vypracovaný na základe odporúčania rady EIC podľa článku 12 ods. 1 písm. b) v súlade s článkom 18 ods. 4;
 - c) Akcie Marie Curie-Skłodowskej, zložky Spoločnosť, Európske inovačné ekosystémy, Európsky výskumný priestor, Výskumné a technologické infraštruktúry, Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v súlade s článkom 18 ods. 4;
 - d) JRC, v ktorého viacročnom pracovnom programe sa zohľadňuje stanovisko správnej rady JRC uvedené v rozhodnutí Komisie 96/282/Euratom.
- da) európske partnerstvá založené prostredníctvom pracovných programov.

3. Výskumné a inovačné činnosti uvedené v rámci segmentov politiky opísaných v kapitolách IV až VII nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o Európskom fonde pre konkurencieschopnosť] sa zahrnú do osobitnej špecializovanej časti pracovných programov, ktorými sa vykonávajú zodpovedajúce špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a) až d) nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o Európskom fonde pre konkurencieschopnosť]. Tieto pracovné programy sa prijímajú v súlade s článkami 15 a 84 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o Európskom fonde pre konkurencieschopnosť].]

Článok 5

Európske partnerstvá

1. Európske partnerstvá sa riadia jasným prístupom založeným na životnom cykle vrátane ich určovania, výberu, vykonávania a monitorovania a postupného ukončenia financovania z prostriedkov Únie na základe ustanovení uvedených v tomto článku. Komisia a členské štáty spolupracujú počas celého životného cyklu partnerstva. Členské štáty sa od skorého štádia zapájajú najmä do určovania súdržného portfólia partnerstva.
- 1a. Európske partnerstvá sa vyberajú na základe konkurenčného, otvoreného, nediskriminačného a transparentného postupu založeného na súbore kvantifikovateľných kritérií a silnom portfóliovom prístupe, ktorého výsledkom je súdržný a komplementárny súbor iniciatív. Okrem požiadaviek stanovených v článku 11 nariadenia (EÚ) XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] musia kandidátske partnerstvá spĺňať tieto podmienky účasti:
- a) relevantnosť portfólia: je zabezpečená celková konzistentnosť a súdržnosť portfólia partnerstva za predpokladu, že kandidáti spĺňajú všetky podmienky účasti a preukážu relevantnosť ako súčasť strategického, súdržného a komplementárneho portfólia akcií;
 - b) kritické množstvo: rozpočet partnerstiev (príspevky Únie a partnerov) zodpovedá ich trvaniu, pričom sú zabezpečené dostatočné zdroje na financovanie aspoň jednej veľkej výzvy ročne;

- c) zloženie partnerov: pokiaľ to nie je riadne odôvodnené, vyžaduje sa účasť verejných subjektov najmenej z 10 členských štátov a/alebo vo vhodných prípadoch súkromných subjektov zastupujúcich podstatné segmenty ich príslušných ekosystémov, čím sa zabezpečí široké a vyvážené zapojenie kľúčových zainteresovaných strán;
- d) celoeurópsky význam: partnerstvá majú celoeurópsky význam, a to aj prostredníctvom širokej a diverzifikovanej spolupráce v celej Únii, a zapájajú sa do príslušných výskumných a inovačných ekosystémov;
- e) prístup zameraný na splnenie úloh: partnerstvá v rámci svojho trvania formulujú jasné, merateľné a časovo ohraničené ciele, ktoré budú podkladom pre monitorovanie, posudzovanie a hodnotenie;
- f) plán vykonávania: partneri vypracujú plán vykonávania *ex ante* vrátane súboru kľúčových ukazovateľov výkonnosti na sledovanie pokroku, činností v oblasti šírenia a zhodnocovania vrátane opatrení na postupné ukončenie financovania z prostriedkov Únie;
- h) skúsenosti z minulosti: v prípadoch, keď kandidátske partnerstvá vychádzajú z predchádzajúcich iniciatív, musí byť preukázaná efektívnosť, účinnosť a vplyv predchádzajúcich partnerstiev.

1b. Európske partnerstvá počas svojho vykonávania zabezpečujú:

- a) transparentné mechanizmy správy a riadenia a pravidlá založené na spoločných usmerneniach, ako aj kódexy správania, ktoré zabezpečujú ich fungovanie otvoreným a transparentným spôsobom;
- b) nepretržitú otvorenosť iniciatívy prostredníctvom jasných a transparentných prístupových a výstupných kritérií, a to aj prostredníctvom otvorených a súťažných výziev pre potenciálne nové partnerské organizácie a zapojenia partnerov a zainteresovaných strán z rôznych odvetví, prostredí a disciplín, vo vhodných prípadoch vrátane relevantných medzinárodných subjektov, s náležitým ohľadom na hospodársku bezpečnosť a bezpečnosť výskumu;

- c) transparentnosť: partnerstvá preukazujú transparentnosť, pokiaľ ide o určovanie priorít a cieľov vrátane očakávaných výsledkov a vplyvov;
 - d) flexibilitu prostredníctvom včasných revízií kľúčových dokumentov, ako sú strategické výskumné a inovačné programy (SRIA) a stratégie transformácie, ktoré sú podľa potreby prispôsobené na zabezpečenie relevantnosti a uskutočniteľnosti;
 - e) priebežné monitorovanie vrátane sledovania pokroku smerom k súboru spoločných ukazovateľov špecifických pre partnerstvo, ako sú príspevky partnerov, nákladová efektívnosť a otvorenosť voči novým partnerom;
 - f) podrobné informácie o procese hodnotenia a výsledkoch všetkých výziev na predkladanie návrhov v rámci európskych partnerstiev, ktoré sa majú včas sprístupniť programovému výboru.
 - g) stratégiu v oblasti údajov: stratégia v oblasti údajov zahŕňa ustanovenia o používaní údajov vytvorených počas partnerstva a zabezpečuje dostupnosť údajov aspoň 10 rokov po jeho skončení v súlade so zásadami pre FAIR údaje;
 - h) integráciu MSP a scaleupov: partnerstvá v relevantných prípadoch vypracujú jasné stratégie na podporu integrácie MSP a scaleupov do inovačného cyklu, pričom zohľadnia ich špecifické potreby a výzvy;
 - j) V prípade, že nedôjde k obnoveniu, európske partnerstvá vykonávajú vhodné opatrenia založené na ich činnostiach postupného ukončovania identifikovaných v ich stratégiách transformácie.
- 1c) Spoločné ukazovatele špecifické pre partnerstvo vychádzajú zo spoločných ukazovateľov vymedzených v nariadení XXX [odkaz na nariadenie o výkonnosti] a z dvojročných monitorovacích správ o výkonnosti európskych partnerstiev v rámci programu Horizont Európa 2021 – 2027.

- 1d) Európske partnerstvá vyhlásia svoje konečné výzvy pred 31. decembrom 2034. Európske partnerstvá určujú a implementujú najlepší spôsob transformácie. S prihliadnutím na stratégie transformácie pripravené *ex ante* sa partnerstvá podrobujú nezávislému posúdeniu, pri ktorom sa určí, či boli splnené ich ciele, vhodnosť prístupu partnerstva a ich pretrvávajúci význam pre politické priority Únie. Toto posúdenie by malo zahŕňať odporúčanie na najúčinnější spôsob politickej intervencie pre akékoľvek budúce opatrenia.
- 1e) V prípade nedodržania uvedených požiadaviek môže Komisia znížiť, pozastaviť alebo ukončiť financovanie z prostriedkov Únie alebo prijať iné primerané opatrenia. Členské štáty sú o takýchto opatreniach včas informované.

Kapitola II

Excelentná veda

Článok 6

Európska rada pre výskum

1. Komisia zriadi Európsku radu pre výskum (ERC – European Research Council) na vykonávanie akcií v rámci časti I „Excelentná veda“ nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa], ktoré sa týkajú ERC. ERC je nástupníckou organizáciou Európskej rady pre výskum zriadenej rozhodnutím Rady (EÚ) 2021/764.
2. ERC sa skladá z nezávislej vedeckej rady ERC stanovenej v článku 7 a zo špecializovanej vykonávacej štruktúry ERC stanovenej v článku 8.
3. Vedecká rada ERC má predsedu (predseda ERC), ktorý sa vyberá spomedzi popredných a medzinárodne uznávaných vedeckých pracovníkov.

4. Predsedu ERC vymenúva Komisia na základe transparentného výberového konania, na ktorom sa na tento účel zúčastňuje určená nezávislá výberová komisia. Výberové konanie a výber kandidáta schvaľuje vedecká rada ERC. Funkčné obdobie predsedu ERC je obmedzené na štyri roky, pričom ho možno jedenkrát obnoviť.
5. Predseda ERC predsedá vedeckej rade ERC a zabezpečuje vedenie vedeckej rady ERC a udržiavanie jej vzťahov so špecializovanou vykonávacou štruktúrou ERC a zastupuje vedeckú radu ERC v oblasti vedy.
- 5a. Predseda ERC v zásade venuje najmenej 80 % svojho pracovného času činnostiam ERC. Predsedovi ERC poskytuje podporu potrebnú na vykonávanie jeho funkcií špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC.
7. ERC pôsobí v súlade so svojimi hlavnými zásadami, ktorými sú vedecká excelentnosť, otvorená veda, nezávislosť, účinnosť, efektívnosť, transparentnosť, zodpovednosť a etika vo výskume. Zabezpečuje kontinuitu s akciami ERC vykonávanými na základe rozhodnutia Rady (EÚ) 2021/764.
8. ERC svojou činnosťou podporuje spôsobom zdola nahor výskum na hraniciach poznania, ktorý vo všetkých oblastiach uskutočňujú hlavní bádatelia a ich tímy, ktoré si navzájom konkurujú na európskej úrovni vrátane výskumných pracovníkov, ktorí začínajú svoju kariéru.
9. Komisia koná ako garant nezávislosti a integrity ERC a zabezpečuje náležité vykonávanie jej zverených úloh.
10. Komisia zabezpečuje, aby vykonávanie akcií ERC bolo v súlade so zásadami stanovenými v odseku 7 tohto článku, ako aj s celkovou stratégiou ERC uvedenou v článku 7 ods. 4 písm. a), ktorú vypracovala vedecká rada ERC.

Vedecká rada ERC

1. Vedecká rada ERC má maximálne 22 nezávislých vedcov, inžinierov a akademických pracovníkov s tou najlepšou reputáciou a so zodpovedajúcimi odbornými znalosťami, zahŕňajúc tak ženy, ako aj mužov rôznych vekových kategórií a zabezpečujúc rozmanitosť výskumných oblastí a zemepisného pôvodu. Členovia vedeckej rady ERC konajú *ad personam* a nezávisle od vonkajších záujmov. Členov vedeckej rady ERC vymenúva Komisia na základe nezávislého a transparentného postupu na ich určenie, na ktorom sa dohodne s vedeckou radou ERC a ktorý zahŕňa otvorenú konzultáciu s vedeckou obcou a predloženie správy Európskemu parlamentu a Rade.
2. Funkčné obdobie členov vedeckej rady ERC je obmedzené na štyri roky, pričom ho možno jedenkrát obnoviť na základe rotačného systému, ktorý je zárukou kontinuity práce vedeckej rady ERC.
3. Vedecká rada ERC si spomedzi svojich členov volí troch podpredsedov, ktorí predsedovi ERC pomáhajú pri zastupovaní vedeckej rady a organizácii jej práce. Trom podpredsedom sa poskytuje podpora, aby bola zabezpečená primeraná administratívna pomoc na miestnej úrovni v ich domovských ústavoch.
- 3a. Členovia vedeckej rady ERC poberajú za uskutočňované úlohy honorár a vo vhodných prípadoch sa im uhradia cestovné výdavky a diéty.
4. Vedecká rada ERC vykonáva svoje úlohy výlučne a výhradne v rámci osobitného programu a na jeho účely. V tejto súvislosti stanovuje:
 - a) celkovú stratégiu ERC;
 - b) pracovný program na vykonávanie činností ERC;

- c) metódy a postupy partnerského preskúmania a hodnotenia návrhov, na základe ktorých sa určujú návrhy, ktoré sa majú financovať;
- d) svoje stanovisko ku všetkým otázkam, ktoré môžu z vedeckého hľadiska zlepšiť výsledky a vplyv ERC, ako aj kvalitu uskutočňovaného výskumu;
- e) kódex správania, v ktorom sa okrem iného upravuje otázka predchádzania konfliktu záujmov;
- f) postup voľby podpredsedov ERC.

Komisia sa odchyľi od pozícií vedeckej rady ERC stanovených v súlade s prvým pododsekom iba vtedy, keď sa domnieva, že toto rozhodnutie nebolo dodržané. V takom prípade Komisia prijme opatrenia na zabezpečenie kontinuity vykonávania osobitného programu a plnenia jeho cieľov, pričom uvedie a náležite odôvodní body odchýlenia sa od pozícií vedeckej rady ERC.

- 5. Vedecká rada ERC informuje Komisiu o trendoch výskumu, údajoch a akýchkoľvek záležitostiach relevantných pre tvorbu politiky a v tejto súvislosti môže vykonať analýzu, ktorú Komisia postúpi členským štátom.
- 6. Vedecká rada ERC a Komisia sa stretávajú aspoň dvakrát ročne, aby uskutočnili rozsiahlu a včasnú výmenu názorov v súvislosti s vypracúvaním a vykonávaním stratégie ERC a tvorbou politiky Komisie.
- 7. Vedecká rada ERC ručí za kvalitu činnosti z vedeckého hľadiska a má plnú právomoc rozhodovať o druhu výskumu, ktorý sa má financovať.
- 8. Vedecká rada ERC koná výlučne v záujme ERC podľa zásad stanovených v článku 6 ods. 7. Koná bezúhonne a čestne a svoju prácu vykonáva efektívne a čo najtransparentnejšie.

9. Pri implementácii osobitného programu a v záujme vykonávania týchto úloh vedecká rada ERC vykonáva aj tieto činnosti:
- a) pokiaľ ide o vedeckú stratégiu:
 - i) stanovuje celkovú vedeckú stratégiu pre ERC na základe vedeckých príležitostí a potrieb európskej vedy;
 - ii) v súlade so svojou vedeckou stratégiou vypracúva pracovný program a súbor podporných opatrení ERC;
 - iii) v súlade so svojou vedeckou stratégiou vytvára potrebné európske a medzinárodné osvetové iniciatívy a iniciatívy spolupráce s cieľom zviditeľniť ERC so zameraním na najlepších výskumných pracovníkov v Únii a z ostatných častí sveta.
 - b) pokiaľ ide o vedecké riadenie, monitorovanie a kontrolu kvality:
 - i) zavádza prvotriedny systém partnerského preskúmania založený na vedeckej excelentnosti a na plne transparentnom, spravodlivom a nestrannom zaobchádzaní s návrhmi, a to zaujatím stanovísk k vykonávaniu a riadeniu výziev na predkladanie návrhov, hodnotiacim kritériám, procesom partnerského preskúmania (vrátane výberu expertov, metód partnerského preskúmania a hodnotenia návrhov) a potrebným vykonávacím predpisom a usmerneniam, na základe ktorých sa pod dohľadom vedeckej rady ERC vyberú návrhy, ktoré sa majú financovať;
 - ii) vypracúva návrh, na základe ktorého sa vymenúvajú experti v prípade akcií ERC v oblasti výskumu na hraniciach poznania;
 - iii) zabezpečuje, aby sa granty ERC vykonávali v súlade s jednoduchými, transparentnými postupmi zameranými na excelentnosť, podporu iniciatívnosti a kombinovanie flexibility a zodpovednosti, a to neustálym monitorovaním kvality operácií a vykonávania;

- iv) preskúmava a posudzuje úspechy ERC, ako aj kvalitu a vplyv výskumu financovaného z prostriedkov ERC a na základe nich vydáva odporúčania a usmernenia týkajúce sa nápravných alebo budúcich opatrení;
 - v) zaujíma stanovisko ku všetkým ostatným otázkam, ktoré sa týkajú úspechov a vplyvu činností ERC a kvality výskumu vykonávaného v rámci tejto časti programu Horizont Európa.
- c) pokiaľ ide o komunikáciu a šírenie informácií:
- i) zviditeľňuje ERC v celosvetovom meradle prostredníctvom komunikačných a informačných činností vrátane vedeckých konferencií na propagáciu činností a úspechov ERC a výsledkov projektov financovaných ERC vo vedeckej obci, u kľúčových zainteresovaných strán a širokej verejnosti;
 - ii) vo vhodných prípadoch uskutočňuje konzultácie s vedeckou, inžinierskou a akademickou obcou, s regionálnymi i národnými agentúrami na financovanie výskumu a s ďalšími zainteresovanými stranami;
 - iii) pravidelne podáva Komisii správy o svojej činnosti.

Článok 8

Špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC

1. Špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC zodpovedá za administratívne vykonávanie a realizáciu tejto zložky osobitného programu. Konkrétne vykonáva postupy hodnotenia, partnerské preskúmanie a výberový proces v súlade so stratégiou stanovenou vedeckou radou ERC a zabezpečuje finančné a vedecké riadenie grantov.

Špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC podporuje vedeckú radu ERC pri vykonávaní všetkých jej úloh uvedených v článku 7 vrátane vypracovania jej vedeckej stratégie, monitorovania operácií, preskúmania a posúdenia výsledkov ERC, ako aj jej informačných a komunikačných činností. Špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC takisto poskytuje prístup k potrebným dokumentom a údajom v jej vlastníctve a priebežne informuje vedeckú radu ERC o svojich činnostiach.

Na zabezpečenie účinného spojenia so špecializovanou vykonávacou štruktúrou ERC v strategických a prevádzkových záležitostiach zvolávajú vedúci pracovníci vedeckej rady ERC a riaditeľ špecializovanej vykonávacej štruktúry ERC pravidelné koordinačné zasadnutia.

2. Komisia zabezpečuje, aby špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC dôsledne, efektívne a s potrebnou pružnosťou dodržiavala výlučne ciele a požiadavky ERC. S cieľom plniť svoje povinnosti stanovené v článkoch 6 a 7, ako aj v tomto článku, v kontexte vlastnej zodpovednosti za plnenie rozpočtu Komisia:
 - a) zabezpečuje kontinuitu a obmenu vedeckej rady ERC a poskytuje podporu stálemu identifikačnému výboru pri výbere budúcich členov vedeckej rady ERC;
 - b) zabezpečuje kontinuitu a delegovanie úloh a povinností v rámci špecializovanej vykonávacej štruktúry ERC, pričom prihliada na názor vedeckej rady ERC;
 - c) zabezpečuje, aby špecializovaná vykonávacia štruktúra ERC uskutočňovala celý rozsah svojich úloh a povinností;
 - d) vymenúva riaditeľa a vedúcich pracovníkov špecializovanej vykonávacej štruktúry ERC, pričom prihliada na názor vedeckej rady ERC;

- e) zabezpečuje včasné prijatie pracovného programu ERC, stanovísk k vykonávacej metodike a potrebných vykonávacích pravidiel vrátane pravidiel ERC na predkladanie návrhov a vzorovej dohody o grante ERC, pričom prihliada na názor vedeckej rady ERC;
- ea) pravidelne a včas informuje zloženie programového výboru ERC o vykonávaní činností ERC a vedie s ním konzultácie;
- f) ako subjekt zodpovedný za celkové vykonávanie programu monitoruje špecializovanú vykonávaciu štruktúru ERC a hodnotí jej výkon.

Článok 9

Akcie Marie Curie-Sklodowskej

1. Akcie Marie Curie-Sklodowskej sa zameriavajú na výskum iniciovaný výskumnými pracovníkmi zdola nahor založený výlučne na vedeckej excelentnosti s cieľom podporiť kariéru, rozvoj zručností a mobilitu výskumných pracovníkov s osobitným dôrazom na výskumných pracovníkov na začiatku kariéry, pričom zostávajú otvorené pre všetkých vo všetkých fázach kariéry.
2. Akcie Marie Curie-Sklodowskej sa môžu v zmysle Zmluvy o fungovaní Európskej únie a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu uskutočňovať v ktorejkoľvek vedeckej oblasti. V riadne odôvodnených prípadoch, ak vzniknú osobitné potreby a budú k dispozícii dodatočné finančné prostriedky, tieto akcie môžu byť zamerané na určité činnosti v konkrétnych tematických prioritách, typoch výskumných a inovačných inštitúcií alebo geografických lokalitách s cieľom reagovať na vyvíjajúce sa požiadavky a potreby Únie, pokiaľ ide o zručnosti, odbornú prípravu v oblasti výskumu, kariérny rast a výmenu vedomostí, v záujme dosiahnutia strategickej autonómie Únie.

3. Vykonávanie akcií Marie Curie-Skłodowskej:

- a) ponúka atraktívne podmienky a príležitosti na kariérny postup, čo pomôže riešiť systémové otázky nestability a neistoty kariéry v oblasti výskumu. Akcie Marie Curie-Skłodowskej aktívne podporujú zásady stanovené v Európskej charte výskumných pracovníkov, pričom podporujú spravodlivé zamestnávanie, transparentné postupy a kariérny postup založený na zásluhách⁷;
- c) podporuje rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, rozmanitosť a inklúziu stanovením vysokých noriem pre pracovné podmienky v celom európskom výskumnom priestore.

Článok 10

Spoločné výskumné centrum

1. Činnosťami Spoločného výskumného centra (JRC) sa dopĺňajú nepriame akcie podporujúce dlhodobejšie ciele politiky. JRC na tento účel spolupracuje s medzinárodnými, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom dohôd o vedeckej spolupráci.

Činnosti Spoločného výskumného centra:

- sú flexibilné a reagujú na politické potreby;
- prispievajú k synergiám s ostatnými investíciami EÚ;
- sú zamerané na tieto oblasti:
 - i) vedecká a technická podpora politických priorít Únie, najmä (nie však výlučne) priorít vymedzených v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a priorít vymedzených pre časti I, II, III a IV programu Horizont Európa;

⁷ Odporúčanie Rady z 18. decembra 2023 týkajúce sa európskeho rámca na prilákanie a udržanie talentov v oblasti výskumu, inovácií a podnikania v Európe (C/2023/1640), <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/slk>.

- ii) integrácia vedomostí a vplyv politiky;
- iii) územný rozvoj a podpora členských štátov;
- iv) vedecká excelentnosť a medzinárodná spolupráca;
- v) otvorená veda, výmena vedomostí a budovanie kapacít.

Kapitola III

Konkurencieschopnosť a spoločnosť

Článok 11

Kolaboratívny výskum a inovácie

1. Kolaboratívne výskumné a inovačné činnosti uvedené v článku 15 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] sa vykonávajú:
 - a) pre zložku „Konkurencieschopnosť“ piliera II, v osobitnej vyhradenej časti pracovného programu prijatého podľa článku 15 ods. 1a nariadenia [ECF].

Tieto činnosti zahŕňajú výskumné a inovačné činnosti segmentov politiky opísaných v kapitolách IV až VII Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť v súlade s pravidlami nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa]:
 - b) pre zložku „Spoločnosť“ piliera II v pracovnom programe prijatom podľa článku 4 ods. 2. Tieto výskumné a inovačné činnosti sú zamerané na usmerňovanie spoločenskej a kultúrnej transformácie, ako aj na podporu tvorby politiky založenej na dôkazoch pre odolné spoločnosti orientované na budúcnosť:
 - i) pochopenie vplyvov geopolitických zmien, nových technológií, environmentálnych, klimatických a demografických zmien a vypracovanie opatrení potrebných na zabezpečenie zdravej, udržateľnej a odolnej spoločnosti a územného riadenia v prospech občanov;

- ia) podpora demokratických, kultúrne rozmanitých, inkluzívnych, sociálne spravodlivých, bezpečných a mierových spoločností a presadzovanie demokratickej správy vecí verejných a inovácií vo verejných službách;
- ib) udržiavanie európskych kultúr a kultúrneho dedičstva a posilňovanie kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu.

3. V rámci piliera II tohto programu sa podpora poskytuje na výskumnú a inovačnú časť misií EÚ zriadených podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2021/695 do roku 2030. Podporu výskumných a inovačných činností prostredníctvom nástroja Nového európskeho Bauhausu (NEB) v rámci programu Horizont Európa sprevádzajú akcie zamerané na zavádzanie v ostatných programoch Únie.

Kapitola IV

Inovácie

Článok 12

Rada Európskej rady pre inovácie

1. Rada Európskej rady pre inovácie (rada EIC) poskytuje Komisii poradenstvo, pokiaľ ide o:
- a) celkovú stratégiu pre zložku EIC v rámci časti III „Inovácie“ programu Horizont Európa s prihliadnutím na komplementárnosť s Európskym fondom pre konkurencieschopnosť;
 - b) pracovný program na vykonávanie akcií EIC vrátane kritérií na posudzovanie návrhov a primeranej rovnováhy medzi jednotlivými typmi finančnej podpory;
 - c) určovanie nových technologických trendov z portfólií EIC a strategických portfólií projektov v rámci komplementárnosti a synergie s monitorovacím strediskom pre vznikajúce technológie v rámci ECF;

- d) profil programových manažérov EIC;
 - e) koordináciu s poradným výborom pre záruky Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, o finančné nástroje a operácie kombinovaného financovania zriadené v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť.
2. Rada EIC môže na žiadosť Komisie adresovať odporúčania Komisii v prípade:
- a) akejkol'vek záležitosti, ktorá z hľadiska inovácií môže posilňovať a podporovať inovačné ekosystémy v celej Únii, v prípade úspechov a vplyvu cieľov EIC a v prípade schopnosti inovačných firiem zavádzať svoje riešenia;
 - b) identifikácie, v spolupráci s príslušnými útvarmi Komisie, národnými a regionálnymi orgánmi a ďalšími relevantnými subjektami, možných regulačných prekážok, ktorým čelia podnikatelia, najmä tí, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci EIC;
 - c) programovania v iných častiach osobitného programu.
3. Rada EIC koná v záujme dosiahnutia cieľov EIC. Koná bezúhonne a čestne a svoju prácu vykonáva efektívne a transparentne.
4. Rada EIC sa skladá z 15 až 20 nezávislých osôb na vysokej úrovni vybraných z rôznych častí európskeho inovačného ekosystému vrátane podnikateľov, zástupcov vedenia spoločností, investorov, expertov na inovácie a manažérov, inovatívnych výskumných pracovníkov a expertov v oblasti transferu technológií. Rada EIC prispieva k informačným činnostiam a jej členovia sa usilujú o posilnenie prestíže značky EIC.
5. Členov rady EIC vymenúva Komisia na základe verejnej výzvy na predkladanie nominácií alebo na vyjadrenie záujmu a s prihliadnutím na potrebu rovnováhy, pokiaľ ide o odborné znalosti, rod, vek a geografické a tematické zastúpenie.
6. Ich funkčné obdobie je obmedzené na dva roky a môže sa dvakrát predĺžiť.

7. Rada EIC má predsedu, ktorý je vysokopostavenou verejnou osobnosťou s väzbami na oblasť inovácií, s preukázanými skúsenosťami a so solídnymi znalosťami o vývoji inovácií od fázy výskumu až po uvedenie na trh a rozširovanie.
8. Predseda rady EIC má postavenie nezávislého osobitného poradcu a vymenúva ho Komisia na základe transparentného výberového konania. Funkčné obdobie predsedu rady EIC je obmedzené na najviac štyri roky, pričom ho možno jedenkrát obnoviť.
9. Predseda rady EIC predsedá rade EIC, pripravuje jej zasadnutia, prideluje úlohy členom a môže zriaďovať špecializované podskupiny. Predseda rady EIC zastupuje názory rady EIC vo svete inovácií a pôsobí ako kontaktná osoba s Komisiou.
10. Komisia vypracúva kódex správania rady EIC, v ktorom sa okrem iného upravuje otázka predchádzania konfliktu záujmov a porušenia dôvernosti. Členovia rady EIC vyjadrujú súhlas s dodržiavaním tohto kódexu správania pri nástupe do funkcie.
11. Komisia poskytuje rade EIC a predsedovi rady EIC administratívnu podporu.

Článok 13

Európske inovačné ekosystémy

Osobitný program podporuje:

- a) zriaďovanie a podporu prepojených centier v celej Únii, presadzovanie spolupráce a poskytovanie prístupu výskumníkom, inovátorom, startupom a scaleupom k zdrojom a štruktúrovaným odborným poznatkom a službám vrátane investičných príležitostí, prvých nákupcov riešení v oblasti výskumu a inovácií a inovačných riešení, podnikov, zariadení na experimentovanie, výskumných a technologických infraštruktúr, nadväzovania kontaktov a vytvárania sietí, podnikateľských talentov, koučingu a mentorstva;

- b) činnosti zamerané na rozvoj celoeurópskych inovačných ekosystémov v kľúčových tematických oblastiach, ktoré integrujú a posilňujú silné stránky a potenciál, vytvárajú a rozširujú cezhraničné siete a spoluprácu, urýchľujú využívanie vedomostí a technológií, podporujú rozvoj inovačných a podnikateľských zručností a vytváranie podnikov v počiatočnom štádiu a posilňujú integráciu vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií a podnikania – v celej Únii. Tieto činnosti zahŕňajú podporu znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS) Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT);
- c) programy na podporu inovačných MSP, startupov a scaleupov pri rozširovaní medzinárodných trhov a prístupe na ne prostredníctvom štúdií trhovej životaschopnosti, miestne orientovaných inovačných nástrojov, spolupráce v oblasti výskumu a inovácií, výmeny talentov, prispôbeného mentorstva, prístupu ku globálnym sieťam investorov, regulačného poradenstva, lokalizovanej marketingovej podpory a služieb na uľahčenie vstupu na trh v cieľových krajinách a na ich prepojenie s prepojenými centrami a inovačnými ekosystémami;
- d) ďalšie akcie na podporu rozvoja inovačných ekosystémov a ich prepojenosti vrátane štúdií, referenčného porovnávania, vzájomného učenia medzi aktérmi v oblasti inovácií a koordinácie inovačných politík a stratégií, to aj stratégií pre inteligentnú špecializáciu.

Kapitola V

Európsky výskumný priestor

Článok 14

Európsky výskumný priestor

1. Realizácia európskeho výskumného priestoru (EVP) je spoločným úsilím Únie a jej členských štátov. Osobitný program pomáha členským štátom a v relevantných prípadoch zainteresovaným stranám a tretím krajinám pridruženým k programu pri dosahovaní spoločne dohodnutých cieľov a priorít stanovených v Pakte pre výskum a inováciu v Európe⁸ tým, že podporuje akcie v súlade s cieľmi a prioritnými oblasťami EVP a presadzuje a presadzuje hodnoty a zásady EVP.
2. Nástroj politickej podpory poskytuje členským štátom a vo vhodných prípadoch ich regiónom v súlade s ich vnútorným rozdelením právomocí v oblasti výskumu a inovácií, ako aj tretím krajinám pridruženým k programu praktickú odbornú podporu pri navrhovaní, vykonávaní a hodnotení reforiem, ktoré zvyšujú kvalitu ich investícií, politík a systémov v oblasti výskumu a inovácií. Prispieva k budovaniu silnejších a účinnejších vnútroštátnych a regionálnych systémov výskumu a inovácií a robustnejšieho európskeho výskumného priestoru.

⁸ Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/2122 z 26. novembra 2021 o Pakte pre výskum a inováciu v Európe (Ú. v. EÚ L 431, 2.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

Článok 15

Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti

V rámci zložky Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti osobitný program podporuje skutočne integrovaný a súdržný ekosystém výskumu a inovácií v Únii, pričom sa zameriava na prioritnú oblasť Paktu pre výskum a inovácie, posilňuje prístup k excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií v celej Únii a uprednostňuje investície a reformy. Rozdiely medzi vedúcimi a menej rozvinutými krajinami, pokiaľ ide o výkonnosť v oblasti výskumu a inovácií, sa riešia prostredníctvom diferencovaného portfólia činností, ktorými sa vytvára pevná vedecká základňa a spájajú subjekty a ekosystémy a ktorými sa podporujú štrukturálne reformy politiky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni zamerané napríklad na zvýšenie atraktívnosti kariéry vo výskume, internacionalizáciu, účinnosť riadenia a správy inštitúcií v oblasti výskumu a inovácií alebo na zosúladenie činností s iniciatívami Únie.

Článok 16

Výskumné infraštruktúry

1. Osobitný program podporuje navrhovanie, rozvoj, budovanie, významnú modernizáciu a integráciu výskumných infraštruktúr v záujme Únie. Uľahčuje celoeurópsky prístup používateľov.
2. Činnosti v oblasti výskumných infraštruktúr sa zameriavajú na:
 - a) rozvoj, konsolidáciu a zefektívnenie prostredia výskumných infraštruktúr Únie vrátane koordinácie medzi kapacitami Únie a vnútroštátnymi kapacitami a na prispievanie až do výšky 20 % nákladov na budovanie alebo významnú modernizáciu dôležitých kapacít svetovej úrovne;
 - b) posilnenie nadnárodného prístupu k výskumným infraštruktúram vo všetkých oblastiach a odvetviach a prispôsobenie sa novým vznikajúcim komunitám používateľov, rozšírenie zapojenia nad rámec nad rámec používateľov primárneho výskumu vrátane MSP, startupov a scaleupov;
 - c) zvyšovanie odolnosti a udržateľnosti výskumných infraštruktúr pri súčasnom udržíaní kroku s rýchlym vedeckým a technologickým pokrokom;

- d) podporu dátovej suverenity a ďalší rozvoj webu vyhľadateľných, prístupných, interoperabilných, opätovne použiteľných (FAIR) a strojovo použiteľných výskumných údajov, a to aj rozšírením a konsolidáciou európskeho cloudu pre otvorenú vedu ako európskeho výskumného dátového priestoru, ako aj podporu synergii s európskymi dátovými priestormi špecifickými pre jednotlivé sektory;
- da) spoluprácu a vytváranie sietí medzi výskumnými infraštruktúrami, odbornú prípravu a zvyšovanie úrovne zručností ich zamestnancov, vo vhodných prípadoch spolu s technologickými infraštruktúrami a inovačnými ekosystémami;
- e) posilňovanie európskej politiky v oblasti výskumných infraštruktúr a medzinárodnej spolupráce.

Článok 17

Technologické infraštruktúry

1. Osobitný program podporuje navrhovanie, rozvoj, budovanie, významnú modernizáciu a integráciu technologických infraštruktúr v záujme Únie. Uľahčuje celoeurópsky prístup používateľov.
2. Činnosti sa zameriavajú na:
 - a) rozvoj, konsolidáciu a zefektívnenie prostredia odolných a udržateľných technologických infraštruktúr Únie vrátane koordinácie medzi kapacitami Únie a vnútroštátnymi a regionálnymi kapacitami a na prispievanie až do výšky 20 % nákladov na budovanie alebo významnú modernizáciu dôležitých kapacít svetovej úrovne;
 - b) zlepšenie viditeľnosti a využívania služieb technologickej infraštruktúry v celej Únii;
 - c) prístup výskumných pracovníkov, inovátorov, MSP, startupov a scaleupov k technologickým infraštruktúram v celej Únii a podporu činností zhodnocovania s cieľom urýchliť uvádzanie na trh;

- d) spoluprácu a vytváranie sietí medzi technologickými infraštruktúrami, odbornú prípravu a zvyšovanie úrovne zručností ich zamestnancov, vo vhodných prípadoch spolu s výskumnými infraštruktúrami a inovačnými ekosystémami;
- e) podporu rozvoja európskej politiky v oblasti technologickej infraštruktúry.

Článok 17a

Výberové konanie na podporu budovania alebo významnej modernizácie výskumných a technologických infraštruktúr svetovej úrovne

1. Osobitný program môže podporovať náklady na budovanie alebo významnú modernizáciu celoeurópskych kapacít svetovej úrovne v kľúčových strategických oblastiach v koordinácii s vnútroštátnymi a regionálnymi programami, ktoré maximalizujú európsku pridanú hodnotu. Tieto infraštruktúry sa vyberajú na základe otvoreného, transparentného a súťažného konania a zabezpečujú silný politický a finančný záväzok členských štátov, pričom sa zohľadňuje práca Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) (a akéhokoľvek ďalšieho strategického fóra pre technologické infraštruktúry).
2. Okrem požiadaviek stanovených v článku 2 nariadenia (EÚ) XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa] musí infraštruktúra spĺňať tieto kritériá:
 - a) preukázanie kľúčového významu a svetovej úrovne navrhovaných nových kapacít na základe týchto kritérií:
 - i) záujem Únie: je v súlade so strategickými prioritami Únie a vyžaduje si významné spoločné investície Únie a členských štátov vzhľadom na požadovaný rozsah a pôsobnosť a v prípade potreby aj na využívanie iných zdrojov financovania;
 - ii) vedecké, technologické a/alebo priemyselné priority a politiky: významné zlepšenie v príslušných oblastiach na európskej a medzinárodnej úrovni;

- iii) riešenia jasne určených nedostatkov v kapacitách: komplementárnosť s inými infraštruktúrami na úrovni Únie, zosúladienie dostupných zariadení a služieb s potrebami používateľov a zabezpečenie súdržnosti a konsolidácie výskumného a inovačného ekosystému;
- iv) politika prístupu a poskytované služby: zabezpečenie účinného prístupu a služieb pre výskumné a inovačné spoločstvo Únie;
- b) účinné zavádzanie nových kapacít, pokiaľ ide o:
 - i-a) preukázanie medzery vo financovaní, ktorú nedokážu vyriešiť samotné členské štáty či trhové mechanizmy;
 - i) správu a riadenie;
 - ii) finančná uskutočniteľnosť a finančný záväzok, a to aj zo súkromného sektora;
 - iii) technickú uskutočniteľnosť, udržateľnosť a efektívne využívanie zdrojov, ako aj stratégiu v oblasti údajov.

Kritériá sa bližšie určia v pracovnom programe.

Kapitola VI

Prechodné a záverečné ustanovenia

Článok 17b

Strategická poradná úloha strategického zloženia výboru programu Horizont Európa

1. Strategické zloženie výboru programu Horizont Európa vymedzeného v článku 18 ods. 2 písm. a) okrem svojej úlohy výboru v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011 radí Komisii a poskytuje odporúčania, pokiaľ ide o:
 - a) celkové strategické smerovanie a priority programu Horizont s prihliadnutím na ciele stanovené v článku 3 nariadenia [nariadenie o programe Horizont Európa] a postup stanovený v odseku 1a;
 - b) zosúladenie programu s cieľmi politiky Únie v kontexte procesu stanovovania strategických priorít;
 - c) súdržnosť a synergie medzi programom a inými programami a nástrojmi Únie, najmä s cieľom maximalizovať vplyv a zabrániť prekryvaniu.

V rámci strategického zloženia môže takisto prebiehať výmena informácií o ďalších otázkach súvisiacich s týmto programom.
2. Strategické zloženie výboru programu prijme na svojom prvom zasadnutí vo svojej poradnej úlohe na základe návrhu Komisie svoj rokovací poriadok, ktorý sa má dodržiavať, keď toto zloženie koná vo svojej poradnej úlohe.

3. Riadne zasadnutia v rámci svojej poradnej úlohy sa konajú aspoň raz ročne a dodatočne na žiadosť jednoduchej väčšiny členských štátov. Komisia zvoláva zasadnutia a pripravuje program po konzultácii s členmi strategického zloženia v súlade s poradnými úlohami strategického zloženia podľa tohto nariadenia a s jeho rokovacím poriadkom. Na riešenie otázok spoločného významu, najmä tých, ktoré sa týkajú zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II sa organizujú spoločné zasadnutia medzi strategickým zložením výboru v rámci jeho poradnej úlohy a všeobecným výborom ECF v rámci jeho poradnej úlohy.
4. Členské štáty sa od skorého štádia zapájajú do stanovovania strategických priorít programu Horizont Európa podľa tohto postupu:
 - a) Komisia poskytne Výboru pre európsky výskumný priestor a inováciu (ERAC) príslušné analýzy, vrátane analýz od monitorovacieho strediska pre vznikajúce technológie, prognostické správy, ako aj vstupy od zainteresovaných strán založené na dôkazoch.
 - b) Výbor ERAC potom poskytne strategické podnety k celkovým strategickým smerovaniam a prioritám v oblasti výskumu a inovácií pre program Horizont Európa.
 - c) Poradenstvo výboru ERAC je podkladom pre Komisiu pri príprave viacročného strategického dokumentu programu Horizont Európa, ktorý sa vzťahuje na štyri piliere programu, pričom sa rešpektuje ich osobitná povaha. Časť viacročného strategického dokumentu Komisie programu Horizont Európa, ktorá sa vzťahuje na zložku „Konkurencieschopnosť“ piliera II, je rovnaká ako časť viacročného strategického dokumentu uvedená v článku 13b ods. 4 bode iii) nariadenia o ECF, ktorá sa vzťahuje na zložku „Konkurencieschopnosť“ piliera II. Táto časť viacročného strategického dokumentu sa prerokuje na strategických zasadnutiach uvedených v písmene d).

- d) Na riešenie otázok spoločného významu týkajúcich sa kolaboratívneho výskumu a inovácií financovaných zo zložky „Konkurencieschopnosť“ piliera II sa organizujú spoločné strategické poradné stretnutia medzi strategickým zložením v rámci jeho poradnej úlohy a všeobecným výborom ECF podľa článku 13b nariadenia [nariadenie o ECF] v rámci jeho poradnej úlohy.
- e) So zreteľom na viacročný strategický dokument programu Horizont Európa poskytne strategické zloženie Komisii odporúčania týkajúce sa celkového strategického smerovania a priorít programu Horizont Európa.

Postup podľa písmen a) až e) sa uskutoční pred vypracovaním prvých pracovných programov a tri roky po začatí programu.

Článok 18

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Výbor zasadá v týchto zloženiach so zreteľom na predmet rokovania:

Strategické zloženie: Strategický prehľad a súdržnosť vykonávania osobitného programu v rámci jeho jednotlivých pracovných programov vrátane európskych partnerstiev;

- ERC;
- Akcie Marie Curie-Skłodowskej;
- Spoločnosť;
- EIC a európske inovačné ekosystémy;

- Európsky výskumný priestor a rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti;
 - Výskumné a technologické infraštruktúry.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
 4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
 5. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.
 - 5a. V prípade vykonávacích aktov, ktoré sa majú prijať, keď výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
 - 5b. Komisia pravidelne a od skorého štádia informuje výbor o celkovom pokroku vo vykonávaní osobitného programu. Poskytuje najmä informácie o: jednotlivých projektoch, ktoré umožňujú monitorovanie celého životného cyklu každého návrhu; výsledku každej výzvy a realizácii projektu; a vykonávaní rozpočtových zložiek a podzložiek programu Horizont Európa.
 6. V súlade s medzinárodnými dohodami, ktoré uzavrela Únia, môžu byť na zasadnutia výboru osobitného programu ako pozorovatelia prizvaní zástupcovia pridružených tretích krajín alebo medzinárodných organizácií za podmienok stanovených v jeho rokovacom poriadku s prihliadnutím na bezpečnosť a verejný poriadok Únie alebo jej členských štátov.

Článok 19

Zrušenie

Rozhodnutie (EÚ) č. 764/2021 sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2028.

Článok 20

Prechodné ustanovenia

1. Toto rozhodnutie nemá až do ukončenia príslušných akcií vplyv na ich pokračovanie ani zmenu podľa rozhodnutia 2021/764/EÚ, ktoré sa na uvedené akcie naďalej vzťahuje až do ich ukončenia.
2. Z finančného krytia na osobitný program sa môžu pokryť aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebnú na zabezpečenie prechodu medzi osobitným programom a opatreniami prijatými podľa rozhodnutia (EÚ) 2021/764.

Článok 21

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2028.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedníčka
